

Tumulto

ARNAU GONZÀLEZ I VILALTA · ENRIC UCELAY-DA CAL · PLÀCID GARCIA-PLANAS
Editorial Gregal · Meditacions sobre l'octubre català · 412 pàg.

Meditacions tumultuoses sobre l'octubre català

Dos historiadors i un periodista llunyans ideològicament escriuen a 'Tumulto' reflexions sobre l'1-O

PERE ANTONI PONS

La idea que hi ha a l'origen de *Tumulto. Meditacions sobre l'octubre català (2017)* és francament bona. Impulsat per la consciència d'estar vivint uns dies crucials en la història de la Catalunya i l'Espanya contemporànies, l'historiador Arnau Gonzàlez i Vilalta es posa a anotar les sensacions i les reflexions que li suscita "la revolució pacífica independentista" i la reacció implacable amb què l'Estat prova de desactivar-la. Es fa acompanyar, a més, pel també historiador Enric Ucelay-Da Cal i pel periodista Plàcid Garcia-Planas. Tots tres presenten notòries divergències ideològiques, a més de diferències de mirada i de to.

Desbordats, preocupats, tips, fascinats o bé espantats -depèn de cada autor i varia segons el moment-, tots tres plasmen la seva visió d'uns fets que es comencen a precipitar amb l'aprovació de la llei del referèndum a principis de setembre i que acaben amb diversos dirigents independentistes a la presó o a l'exili. El resultat d'aquesta polifonia sorgida en la immediatesa d'un present frenètic i imprevisible és un llibre interessant, desigual i tan desordenat com el període que retrata.

Ho diuen els autors al prefaci: el propòsit és "deixar un testimoni de l'octubre català del 2017", en la línia dels que Jaume Miravittles, Amadeu Hurtado i altres van deixar sobre el 6 d'octubre del 1934.

És lògic, per tant, que *Tumulto* tingui les virtuts i els defectes propis d'un testimoni. D'una banda, és confús, parcial, caòtic i massa a prop dels fets per poder-los analitzar i valorar amb perspectiva. De l'altra, s'organitza com una barreja enriquidora de subjectivitats entremesclades i té la vivor elèctrica i bategant de la història en construcció.

OBJECTIU

Ho diuen els autors al prefaci: el propòsit és "deixar un testimoni de l'octubre català del 2017"

Dels tres autors, Garcia-Planas és el que menys escriu. En la línia del seu excel·lent reporterisme, i marcat pel record de la Guerra dels Balcans, que va cobrir, fa uns textos breus, concisos i ràpids. Entre el dietarisme, l'articulisme i la crònica sobre el terreny, són textos que no s'embranchen en reflexions sinó que consignen la realitat -detalls, anècdotes, estampes- perquè es mostri per si mateixa. Interessants i efervescents, el lector es queda amb les ganes de llegir-ne més.

Si li passa com a mi, el primer que pensarà el lector dels textos d'Ucelay-Da Cal és que, per ser historiador, té una concepció molt pusil·lànime i estàtica de la realitat. Amb un to sovint despectiu, Ucelay-Da Cal critica els mètodes dels sobiranistes, es burla del seu projecte i n'escarneix els líders. La seva retòrica és la pròpia dels diaris de Madrid i, tot i que hi ha moments en què vol fer el ponderat, deixa totalment de banda el comportament històric de l'Estat amb Catalunya per mirar d'entendre el que està passant.

DILIGÈNCIA I LABORIOSITAT

Dels tres autors, Arnau González i Vilalta és qui s'ha pres el llibre amb una actitud més diligent i laboriosa.

Des de la seva doble condició de ciutadà implicat en la causa sobiranista i d'historiador que sap que la pluralitat és imprescindible, relata la realitat en primera persona, compara el present i el passat, reflexiona, dona la veu a diplomàtics, periodistes estrangers i col·legues historiadors, molts dels quals espanyols... Els seus textos són els més substanciosos i heterogenis del volum.

En un temps de sobreabundància informativa -premsa, teles, xarxes socials...-, fer un llibre d'urgència com aquest té un perill. Llegit pocs mesos després dels fets que s'hi relaten, tot sona familiar, repetit, sabut. ¿Vol dir això que el llibre neix obsolet? De cap manera. Quan els fets s'allunyin en el temps i es vagin esborrant progressivament, el valor testimonial de *Tumulto* es redimensionarà, s'enrobustirà, creixerà. Llegir-lo d'aquí vint o quaranta anys serà més interessant -i més vibrant- que llegir-lo ara.

VALOR

Quan els fets s'allunyin en el temps i es vagin esborrant progressivament, el valor testimonial de *Tumulto* es redimensionarà